

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

SOUČASNÁ ROLE TANCE V CZECH DANCE ORGANIZATION

Diplomová práce

(bakalářská)

Autor: Aneta Kynčlová, Aplikované pohybové aktivity

Vedoucí práce: Mgr. Jana Harvanová, Ph.D.

Olomouc 2014

Bibliografická identifikace

Jméno a příjmení autora: Aneta Kynčlová

Název bakalářské práce: Současná role tance v Czech Dance Organization

Pracoviště: Katedra společenských věd v kinantropologii

Vedoucí práce: Mgr. Jana Harvanová, Ph.D.

Rok obhajoby bakalářské práce: 2014

Abstrakt:

Práce se zabývá tancem v Czech Dance Organization, jednotlivými tanečními styly a jejich vývojem, soutěžemi a pravidly této organizace. Představuje nejrůznější pohledy na tanec, které balancují mezi kulturní a sportovní aktivitou. Součástí bakalářské práce je vlastnoručně vytvořená anketa, zjišťující, jak je tanec v Czech Dance Organization chápán jejími trenéry, zda převažuje kulturní složka tance nebo je brán spíše jako sportovní aktivita.

Klíčová slova:

tanec, kultura, sport, Czech Dance Organization

Souhlasím s půjčováním bakalářské práce v rámci knihovních služeb.

Bibliographical identification

Author's first name and surname: Aneta Kynčlová

Title of bachelor thesis: The current role of dance in Czech Dance Organization

Workplace: Department of Social Science in Kinanthropology

Supervisor: Mgr. Jana Harvanová, Ph.D

The year of presentation: 2014

Abstract:

The thesis deals with dance in Czech Dance Organization, various types of dancing styles and their development, competitions and rules of this organization. It introduces different views on dancing that balance between a cultural and a sport activity. The part of the bachelor thesis is a self-formulated questionnaire in order to find out if the role of dance in Czech Dance Organization from the point of view of trainers is understood more as a cultural part of dance or if it is taken as a sport activity.

Key words:

dance, culture, sport, Czech Dance Organization

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem diplomovou (bakalářskou) práci zpracovala samostatně pod vedením
Mgr. Jany Harvanové, Ph.D., uvedla všechny literární a odborné zdroje, a řídila se zásadami
vědecké etiky.

V Olomouci dne

.....

Děkuji vedoucí bakalářské práce Mgr. Janě Harvanové, Ph.D. za odborné vedení a pomoc, kterou mi poskytla při zpracování bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat všem respondentům, kteří byli ochotni vyplnit anketu, potřebnou pro zpracování výzkumné části.

1. ÚVOD	1
2. TANEC	2
2.1. Dějiny tance	3
2.2. Tanec jako sport	6
2.3. Tanec jako umění	7
3. TANEČNÍ ORGANIZACE V ČESKÉ REPUBLICE ZABÝVAJÍCÍ SE STREETOVÝMI A ARTOVÝMI DISCIPLÍNAMI.....	9
3.1. Czech Dance Organization.....	9
3.2. Svaz učitelů tance.....	10
3.3. Taneční skupina roku.....	11
3.4. International Dance Organization.....	11
4. TANEČNÍ STYLY CZECH DANCE ORGANIZATION A JEJICH VÝVOJ.....	13
4.1. Department STREET a DISCO.....	13
4.1.1. Disco Dance.....	13
4.1.2. Street a Disco Show.....	14
4.1.3. IDO Hip Hop.....	14
4.1.4. Street Dance.....	16
4.2. Department ART.....	17
4.2.1. Show Dance.....	17
4.2.2. Modern a Contemporary Dance.....	17
4.2.3. Jazz Dance.....	18
4.2.4. Balet.....	19
4.2.5. Belly Dance.....	20
4.2.6. Folk, Ethnic a Flamenco Dance.....	21

4.3. Department SPECIAL.....	21
4.3.1. Latino Show.....	21
4.3.2. Special Couple Dance.....	22
4.3.3. Show Couple Mix.....	22
4.3.4. Pompom Dance.....	22
4.4. TAP DANCE.....	23
5. SOUTĚŽE CZECH DANCE ORGANIZATION.....	25
5.1. Věkové kategorie.....	26
5.2. Hodnocení.....	26
6. VÝZKUM.....	28
6.1. Cíl a dílčí cíle.....	28
6.2. Výzkumné otázky.....	28
7. METODIKA.....	29
7.1. Výzkumný vzorek.....	29
7.2. Výzkumné metody.....	29
8. VÝSLEDKY A DISKUZE.....	30
8.1. Výsledky a diskuze k výzkumné otázce č. 1.....	30
8.2. Výsledky a diskuze k výzkumné otázce č. 2.....	31
8.3. Výsledky a diskuze k výzkumné otázce č. 3.....	32
8.4. Výsledky a diskuze k výzkumné otázce č. 4.....	34
8.5. Výsledky a diskuze k výzkumné otázce č. 5.....	34
9. ZÁVĚRY.....	36
10. SOUHRN.....	37
11. SUMMARY.....	38

12. REFERENČNÍ SEZNAM.....	39
13. PŘÍLOHY.....	41

1. ÚVOD

Tanec je odjakživa uměleckým projevem pohybu, v poslední době se však umělecká hodnota v některých druzích tance vytrácí. Czech Dance Organization, které se tato práce věnuje, je jednou z největších tanečních organizací v České republice sdružující kolem 20 000 tanečníků různých tanečních disciplín artových a streetových tanečních stylů. Na počátcích této organizace byla filozofie tance zcela jiná, týmy se navzájem podporovaly, učily se, porotci byli objektivní, každé umístění bylo pro týmy úspěchem, i když skončily na posledním místě a soutěže pod touto organizací byly spíše zábavou a zážitkem. Myšlenkou bylo hlavně sdružovat osoby stejných zájmů a vzájemné porovnání sil. Postupem času se však soutěže proměňovaly a v dnešní době jsou spíše „bitevním polem“ než zážitkem. Většina tanečníků už nebere tanec jako zábavu, ale jako dřinu na technice a fyzické zdatnosti, za kterou chtějí na soutěžích odměnu v podobě medaile a hodnotných cen. I když každá choreografie je uměleckým dílem trenéra, který pro její vytvoření obětuje mnoho času a sil, tanečníci to kolikrát pouze odcvičí.

Tréninky v současné době nejsou složeny jen z naučení choreografie a protáhnutí, ale tvoří je stejně jako ve sportu různá cvičení odrazu, vysoké flexibility, technické zdatnosti, posilování, fyzické zdatnosti a odolnosti. Cílem mé práce bylo především zjistit, jak vidí současnou roli tance v Czech Dance Organization trenéři a tanečníci působící v této organizaci. Pro koho je stále soutěžení pod touto organizací kulturním zážitkem a kdo ho bere jako „sportovní utkání“ tanečních týmů. Zároveň bych touto prací chtěla apelovat na všechny tanečnický a trenéry, aby se snažily vrátit starou myšlenku tance tak, aby se zvýšil umělecký prožitek a sportovní haly při tanečních soutěžích byly opět přeplněny diváky, jak tomu bylo dříve.

2. TANEC

Tanec je pohybová aktivita nejčastěji doprovázená hudbou, existují však druhy tance vykonávané bez hudby nebo na pouhá slova. Zajišťuje nám volnost a svobodu pohybu na rozdíl od striktních pohybových aktivit. Tanec používali lidé už od pradávna jako komunikaci, kdy řeč byla odsunutá do pozadí a své pocity, nálady, strach, lásku sdělovali tancem. Tanec tedy slouží nejen ke sdílení našich pocitů, ale především k zábavě, poznání svého těla a socializaci.

Návrtová a Vašek (2010, 12) „definuje tanec jako lidské chování, které z pohledu tanečníka tvoří záměrné, úmyslně rytmizované a kulturně vzorované sekvence neverbálních tělesných pohybů, které jsou jiné než každodenní motorické aktivity; pohyb má inherentní a estetickou hodnotu.“

„Tanec odhaluje především citový stav člověka, proto je nutné hledat vazbu na pohyb, který vyjadřuje a odráží specifickou hladinu duševního rozpoložení člověka“ (Jebavá, 1998, 11).

Müldner (1923) ve své knize popisuje rozdíl mezi tělocvikem a tancem. Kdy tanec je svoboda a volnost, tělocvik pouhé pravidlo, fyzická síla a energie. A i když tanec fyzickou sílu a energii také využívá, jde zde především o krásu pohybu.

V současné době se tanec nezobrazuje jako pouhý umělecký projev, ale blíží se svým výkonem do kategorie sportovní. Vznikají nejrůznější taneční lekce propojené s posilováním a zvyšováním flexibility a taneční školy zabývající se soutěžním vystupováním a tanečním sportem.

Tance lze tedy rozdělit podle zaměření na taneční kurzy pro širokou veřejnost, kam spadají například taneční pro střední školy, ale i hromadné lekce různých tanečních stylů ve sportovních nebo tanečních centrech. Dále na zábavné, které lidé provozují v klubech, na diskotékách a plesech, soutěžní, kdy taneční skupiny a kluby se účastní celostátních kol v moderních tancích a ti nejlepší jsou nominováni na soutěže evropského a světového charakteru. Dalším druhem tance je taneční sport, vycházející ze společenských tanců, řídicí se přesně danými pravidly (Balaš, 2003).

Rozvoj soutěžního tance popisuje ve své knize Balaš (2003, 15).

V tělocvičnách a sportovních halách se však netančí pouze ve spojení se sportem, ale těchto prostor využívají i tanečníci různých soutěžních disciplín. Na vzniku tohoto nového jevu- soutěžního tance- měla vliv ta skutečnost, že se převážná část mládeže

tancem nejen baví, ale stále více pomocí soutěžního tance naplňuje svoji odvěkou touhu po novém poznání, seberealizaci a soutěživosti.

2.1. Dějiny tance

Müldner (1923, 3) popisuje tanec jako „nejstarší umění ze všech, které kdy člověk vytvořil, neboť i kdyby tu nebylo vážného důvodu náboženského, citového, zdravotního a společenského, stačila již k jeho vzniku prostá, výbušná radost člověka, která propůjčovala výraz tanec způsobem tak přiléhavým a výstižným“.

Důkazem, že tanec existoval už v pravěku, jsou kresby tančících postav v jeskyních. Dosedlová (2012) potvrzuje, že tanec se dále využíval při lovu, a to magického charakteru. Dále vznikají například tance bojové, které sloužily k přípravě zbraní a k zahnání nepřítele. Postupem času začaly vznikat tance vztahující se k pracím na poli, počasí a k významným událostem. Tancem se oslavovalo narození, svatby, úmrtí a opuštění kraje. Tyto údaje potvrzuje i Balaš (2003,9) „pomocí tance uctívali lidé i určité symboly životního a ročního cyklu, jako např. narození dítěte, svatbu, úmrtí apod., ale i návrat slunovratu nebo dobrou úrodu“.

Anonymous (2009) popisuje, že i když pohyb podobný tanci v pravěku existoval, byl pouhým projevem radosti a oslav.

Pravěkým lidem chyběla ladnost, takže jejich taneční pohyby vypadaly velmi neohrabaně a hranatě, což jim ale nezabránilo v tom, aby tímto “tancem” vyjádřili své pocity. Taneční pohyby sloužily pro pravěké lidi jednak jako “nástroj” k lovu zvířat, jednak jako projev radosti z ulovené kořisti. Naši dávní předkové údajně vymýšleli první taneční kroky, když chtěli napodobit zvíře, které se mělo stát jejich úlovkem. Pokud byl jejich lov úspěšný a naplnil tak očekávání (hladové) tlupy, potom jej lidé “oslavovali” různými poskoky a pohyby. Pravěký “tanec” se tehdy inspiroval převážně náměty ze života.

V starověkém Egyptě měl tanečník vysoké společenské místo, šlo zde především o vyniknutí lidské krásy a ladných ženských křivek. Tančilo se při slavnostech, kdy na sobě ženy měly jen lehké oděvy anebo tančily úplně nahé. Tanec byl důležitou součástí nejen všech slavností, ale také rituálů k bohatosti žní či úspěšnosti válek. V Indii se tanec provozoval

nejčastěji v chrámech na počest bohů a stejně jako v Egyptě k různým oslavám a zábavě (Jebavá, 1998).

Jebavá (1998) udává, že v Římě se poprvé setkáváme se vznikem tanečních škol, které navštěvují především zájemci z římských provincií a učí se zde etruské, řecké a orientální choreografie.

Za doby starověkého Řecka se postupně tanec proměňuje v zábavní prvek, což dokazuje taneční vystoupení při zahájení prvních Olympijských her a tance pro pobavení královského dvora. Dosedlová (2012) popisovala starověké Řecko za nejtanečnější zemi vůbec. Řekové znali všechny taneční kroky našeho klasického tance a vytvořili taneční techniku, která přetrvala 1500 let, a dali základ dnešnímu divadelnímu představení.

Kröschlová (1964) udává, že význam tance se ve starověkém Řecku neustále proměňoval. Nejdříve se využíval jako oslava bohů a magická obrana proti nepříteli, později jako přímá příprava k boji a zábava královského dvora.

Se vznikem křesťanství se stalo tělo tanečníka hřích a nábožensky odsuzované. „Křesťanství nevnívalo tanec jako prostředek, přinášející člověku uvolnění a radost, ale jako d'áblův „nástroj“, jež člověka zbavoval chápání a uváděl ho do transu. Přesto se tanec udržel ve všedních oslavách lidí (na svatbách, různých oslavách nebo pohřbech)“ (Anonymous, 2009).

Tančit se však nepřestalo úplně, a tak se tanec spojený se svátky a pro pobavení královského dvora udržel po mnoha století. Kolem 11. století se objevují zmínky o tzv. morovém tanci, kdy jedinci provozují tanec tak dlouho, až upadají do stavu křečovitosti až bezvědomí (Jebavá, 1998).

O tomto tanci se zmiňuje i Müldner (1923), který ho datuje až kolem 18. století, kdy vzniká moderní tanec v čele s tancem nazvaný Shimmy. Lidé v dané době říkali tomuto tanci tzv. taneční nákaza, protože jej tvořily škubavé a křečovitě pohyby.

Renesance přinesla rozvoj tance především v Itálii, kde vznikají první italské tance - volta a menuet, které už byly technické náročné a propracované se zvedačkami. Protože se učitelé tance chtěli vzdělávat, byla založena Společnost tanečních mistrů. Už v tehdejší době existovala

u tanečních mistrů konkurence, kdy se jednotliví mistři předbíhali v tom, koho tance se ujaly a koho ne (Anonymous, 2009).

V 17. století šlo v tanci především prostřednictvím líbivého a ladného pohybu vytvářet krásné figury. Rozvinutí dokonalého pohybu však brání těžký kostým a paruky (Jebavá, 1998).

Na přelomu 18. a 19. století se vznikly tzv. tance kolové - valčík a polka. Polka je jediný český tanec, který se uchytil i v zahraničí a přinesl mnoho obměn. Valčík byl z počátku kritizován kvůli příliš pevnému držení, ale postupně se stal jedním z neuznávanějších tanců dané doby. Množství tanců neustále nabývalo, vznikaly různé taneční školy, neexistovala ovšem žádná standardizace, což vedlo k tomu, že měla každá škola svou vlastní interpretaci, a tak se tanečníci na parketu horko těžko shodli. Tento "chaos" napravili až angličtí učitelé tance, kteří vytvořili tzv. internacionální styl. Stanovili pravidla a požadavky pro nejtýpější tance, popsali nejpopulárnější variace a to vše zpřístupnili široké veřejnosti (Anonymous, 2009).

Balaš (2003) rozděluje tance 19. století do 7 etap. První je období archaického jazzu, kdy vznikají tance boston, quickstep a foxtrot, v druhé jazzové etapě se projevuje svoboda po světové válce, kdy se lidé chtěli odpoutat od života před válkou a snaží se zapomenout na zlou dobu. Období rokenrolu přineslo zrychlení hudby i pohybů, spojené se změnou módy a životního stylu. Další dvě období beatu a disca způsobily ústup párových tanců a vznik převážně individuálních a skupinových tanců s rychlejším tempem hudby a vznik nových tanečních stylů jako shake a bump. Jako poslední popisuje etapu hip hopu, kdy je tanec spojen s vývojem hip hopové kultury, jejíž součástí je rap a graffiti.

Historie jednotlivých stylů je dána proměnou hudby, kdy s každým novým hudebním stylem vznikl nový druh tance a módní vlna. Ve 20. století se netancuje jen za účelem zábavy, ale začíná převažovat soutěžní a sportovní tanec. Tato vlna ovlivnila i svaz společenského tance a tanec společenský se změnil na tanec sportovní, který má svá vlastní pravidla. Stejně tak i pro pódiové skladby a vzniklé diskotékové tance jsou zakládány organizace soutěžního tance. Tyto organizace se postupem času naplňovaly tanečnický zabývající se různými tanečními styly od plesových formací, show formací až ke streetu. Těchto soutěžních tanečních disciplín neustále přibývá a jejich současný přehled a vývoj najdete v kapitole 4.

2.2. Tanec jako sport

Tato kapitola má nastínit společné prvky tance a sportu, a objasnit proč je často tanec za sport považován.

Evropská charta sportu (1992, 2) „definuje sport jako všechny formy tělesné činnosti, které si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních (ať organizovaný nebo ne).“

Z této definice vyplývá, že i tanec v určité formě lze považovat za sport. Tento fakt dokazuje i to, že mnoho sportů jako gymnastika, krasobruslení, aerobic, ale i fotbal, využívají hodiny tance na zdokonalení. Většinou však pro zdokonalení estetiky pohybu, odrazu a vnímání hudby. Stejně popisuje tanec Balaš (2003,17).

Stále větší prolínání tance se sportem lze doložit na příkladu sportovní či umělecké gymnastiky, krasobruslení, synchronizovaného plavání, apod. Tyto sportovní disciplíny čerpají z různých základů pohybových a tanečních technik a při nácviku obvykle využívají i spolupráce tanečních trenérů nebo choreografů. Z těchto, ale i jiných důvodů, je nutno počítat s tancem jako s určitým druhem sportovního pohybu a výkonu.

Při tanci se stejně jako při sportu zvyšuje tepová a dechová frekvence. O vysokém fyzickém výkonu vypovídají i časté kolapsy na tanečních soutěžích. Při celodenní taneční soutěži dochází k postupnému vyplavení kyseliny mléčné a tuhnutí svalstva. Aby se zachovala umělecká činnost, měly by být taneční soutěže pouhou přehlídkou, kde se získají ceny za nejlepší choreografie, výraz, umělecké ztvárnění, apod. V soutěžním tanci se však kromě choreografie a výrazu hodnotí spíše technická zdatnost a fyzický výkon.

Podobně popisuje soutěže v tanci Kacrová (2010, 51).

Tam, kde se objevuje soutěživost spojená s dobrou fyzickou kondicí, odhodláním a vytrvalostí, nastává zlom, který odděluje tanec jako rekreační sport od tance jako sportu jako takového. Jako každý jiný sport mimo to, co jsem jmenovala výše, vyžaduje spoustu volného času a oddanosti. Lidé mezi sebou soupeří, aby byli nejlepší a uznávaní stejně tak jako je tomu v jiných sportech.

Podle Návrtové a Vaška (2010) je profesionální tanec a balet často srovnáván s vrcholovým sportem, a to převážně vysokou náročností, fyzickým a psychickým výdejem a nebezpečím úrazu.

V tanečních školách věnujících se soutěžnímu tanci se kromě tanečních schopností dbá především na rozvoj rychlosti, obratnosti, flexibility a kloubní rozsahu a zpevnění celého těla.

„Pro skalního zastánce branek, bodů a sekund je pojetí závodního tancování jako sportu něčím naprosto nepřijatelným. Vždyť jít si zatancovat je většinou činnost odpočinková a zábavná, často spojená s konzumací něčeho ne zcela zdravého“ (Odstrčil, 2004, 7).

2.3. Tanec jako umění

Umění je součástí lidské kultury, která klade důraz na tvořivost a originalitu umělce. Existují dva druhy umění, a to výtvarné nebo múzické, kdy umělci přímo vystupují před publikem a své dílo za pomoci hlasu, hudby nebo pohybu přenáší na diváky nebo posluchače.

Siblík (1937) udává, že tanec je nejen nejstarším uměním, ale i uměním prvotním, takže nelze přebírat jakýchkoliv předchozích znalostí o umění. Důležité je, aby diváci prožili vnitřní zážitek tanečního umělce vtělený v pohyb.

Základním kritériem umění je především estetický účinek, přenést na diváky, posluchače a zájemce pocity a emoce z daného uměleckého díla. Obdobně popisuje tanec i Jebavá (1998, 11) – „Tanec je umění, v němž je dominantním prvkem lidské tělo. Umění, které pomocí citu a výrazu pracuje v čase a prostoru.“

Podle Kröschlové (1964) má každý umělec právo na svobodu projevu a i když má tanec svá pravidla, podle kterých se choreograf musí řídit, tak důležitou roli hraje tvůrčí fantazie a odvaha tanečního umělce.

O tom, že tanec na okolí vnitřně působí, hovoří i Kurková (1987, 8), která popisuje taneční pohyb za emocionální sílu, a to pro toho, kdo pohyb prožívá a pro diváka, na kterého se jsou emoce přenášeny.

Emoce působí především na tanečníka, který slyšenou hudbu aktivně prožívá, protože ji vyjadřuje, protože poslouchá a zároveň tančí. Ale působí též na diváka – posluchače, který současně vnímá hudební skladbu a taneční pohyb, tedy proud zvukový a pohybový, přinášející kromě svého rytmu a ostatních projevů muzických navíc tvary, linie i barvy.

O tom, že v tanci není důležitý jen nácvik správného držení těla a technická průprava, ale rozvoj vnitřní citlivosti, představivosti, vnímavosti, hudebního a kolektivního cítění, pojednává i Jeřábková (1979).

„Tanec znamená stálou sebekontrolu, sebereflexi těla. Vedle toho klade mimořádné nároky na fyzickou stránku těla, což platí zejména pro sféru tance jako umění, provozovaného profesionálními tanečníky. Prožitky spojené s tancem jsou tak primárně zážitky konkrétního lidského těla“ (Návratová, Vašek, 2010, 12).

Návratová a Vašek (2010) popisují cíl tance jako vyjádření určitých emocí a myšlenek, kdy důležitou roli hraje taneční událost sama, tanec jako pohyb lidského těla, struktura představení, vztahy tančících a význam tance.

3. TANEČNÍ ORGANIZACE V ČESKÉ REPUBLICE ZABÝVAJÍCÍ SE STREETOVÝMI A ARTOVÝMI DISCIPLÍNAMI

V České republice je mnoho tanečních organizací slučující tanečníky různých druhů tanců od tanečního sportu, mažorettek, country tanců až po moderní tance v podobě streetových a artových disciplín. Artové disciplíny jsou založené hlavně na ladnosti pohybu a emočním prožitku, patří sem např. balet, jazz dance, modern dance a show dance. Streetové disciplíny zahrnují hip hop, disco dance, disco a street show, atd. Jednotlivé organizace pořádají své soutěže a přehlídky, kde tanečníci získávají kromě postupu do dalších kol i hodnotné ceny a medaile. Organizace pro artové a streetové disciplíny se v současné době podobají spíše sportovnímu utkání, kde je vysoká rivalita, bojovnost, nesportovní chování a vysoká výkonnost. Umělecká hodnota tance se ve velkých sportovních halách ztrácí.

3.1. Czech Dance Organization

Czech Dance Organization (dále CDO), je občanské sdružení dětí a mládeže působící od roku 2007. Největší taneční organizace v České Republice, kterou v současné době tvoří 10 500 člen a 4 500 nečlenů. CDO je jediná taneční organizace, která smí nominovat a vyslat tanečníky na mezinárodní soutěže International Dance Organization a možnost bojovat o titul Mistra Světa a Evropy. Zároveň spolupracuje s významnými občanskými sdruženími v oblasti umění a sportu, jako je například Česká asociace sportu pro všechny (ČASPV).

Předchůdcem CDO byla Českomoravská taneční organizace (dále pouze ČMTO), která vznikla roku 1993 velkým rozmachem tanečních stylů. Kvůli nesprávnému řízení a finančním sporům vznikly roku 2006 v České Republice krátce dvě organizace, stávající ČMTO a nově vzniklá organizace Taneční unie, ale pouze ČMTO měla možnost nominovat na mezinárodní soutěže. Protože pro tanečníky bylo finančně i časově náročné soutěžit pod oběma organizacemi došlo k jejich sloučení a vzniku Czech Dance Organization s upravenými pravidly, novinkami a novým vedením.

Dle Stanov CDO (2013, 2) „ je posláním CDO metodicky a organizačně podporovat rozvoj tance, organizovat sportovní a kulturní činnosti s cílem prezentovat, podporovat a hájit zájmy svých členů a prosazovat jejich oprávněné požadavky.“

Czech Dance Organization sdružuje okolo 200 kolektivů celé České Republiky. Členem se může stát osoba, která podá řádně vyplněnou přihlášku a zaplatí členský poplatek. Tato organizace je tvořena základními orgány, kdy nejvyšším orgánem je Valná hromada, dalšími Prezidium CDO, Výkonná rada CDO, Kontrolní a revizní komise CDO a Krajské konference a předsedové krajských sekcí.

CDO rozděluje své členy dle věku do 6 věkových skupin, a to mini, children, juniors, adults, adults 2 a senior, kdy každá kategorie je věkově ohraničená. CDO se zabývá sólovým a párovým tancem, malými skupinami a formacemi ve streetových a artových stylech, kterými jsou Disco Dance, Disco Show a Street Show, Street Dance, Hip Hop, Modern a Contemporary Dance, Jazz Dance, Balet, Show Dance, Belly Dance, Folk, Ethnic a Flamenco, Special Couple Dance, Latino Show a Pompom Dance.

3.2. Svaz učitelů tance

Svaz učitelů tance (dále SUT) vznikl roku 1896 a od té doby prošel několika změnami názvu. A patří k nejstarším organizacím tanečních mistrů v Evropě. Roku 1994 vznikl nynější název Svaz učitelů tance se sídlem v Praze. V současné době jsou někteří učitelé tance také členy dvou i více svazů. V taneční oblasti je to Český svaz tanečního sportu (ČSTS) sdružující tanečnický, trenéry a funkcionáře tanečního sportu a Česká taneční organizace (CDO) sdružující tanečnický, trenéry a funkcionáře.

Organizace SUT uzavřela smlouvy o spolupráci s Ochranným svazem autorským (OSA), Českou taneční organizací (CDO), slovenským Svazem učitelů tance a taneční škol (SUTTS), německou D4F a v dnešní době tvoří základnu 140 členů.

Dle Stanov SUT ČR (2007) je zájmovým, společenským, nezávislým a nepolitickým občanským sdružením dětí, mládeže i dospělých, zejména pro učitele tance a společenské výchovy (taneční mistry), jejich spolupracovníky, profesionální trenéry tance a profesionální tanečnický, amatérské tanečnický a další osoby.

Svaz učitelů tance ČR pořádá soutěže pro standartní a latinskoamerické tance a nově i soutěže pro streetové a artové disciplíny ve formacích. Stejně jako Czech Dance Organization jsou zde členové rozděleni do kategorií dle věku- Mini, děti, junioři, mládež a senioři. Přehlídka

SUT se skládají pouze z 5 soutěžních disciplín- Plesové předtančení, Parketové taneční kompozice, Show předtančení, Street Dance předtančení a Disco Dance předtančení.

3.3. Taneční skupina roku

Taneční skupina roku (dále pouze TSR) vznikla roku 2007 jako závěrečný galaprogram CDO, kde se proti sobě utkaly vítězné formace Mistrovství ČR různých tanečních stylů a bojovaly o cenu nejlepší taneční skupiny daného roku. Tato závěrečná taneční show byla odvysílána v televizi a tím zajistila první medializaci streetového a artového tancování.

Neustálé neshody zapříčinily, že vedoucí této soutěže Jan Crha ukončil spolupráci s CDO a založil samostatnou organizaci pořádající soutěže pod názvem Taneční skupina roku. Soutěžní systém je podobný CDO a termíny jednotlivých tour formací obou organizací se prolínají.

TSR rozděluje výkonnost tanečníků do Základní ligy a EDA show. Vítězné formace Mistrovství ČR EDA show se utkají v závěrečném velkém finále. Mistrovství ČR ve všech věkových kategoriích je vysíláno v televizi koncem června.

3.4. International Dance Organization

International Dance Organization (dále IDO) je nejvýznamnější světová taneční organizace, sdružující taneční kolektivy celého světa. IDO sdružuje více než 90 zemí a 250 tisíc tanečníků z 6 kontinentů. Vznikla díky Morenovi Polidorimu, který ji založil jako neziskovou organizaci roku 1981 ve Florencii v Itálii a vypracoval původní stanovy, zákony a pravidla. K prvotním členům zapojených do IDO patřila Itálie, Francie, Švýcarsko a Gibraltar. Hlavním účelem organizace bylo poskytovat světově mistrovské soutěže pro amatérské i profesionální tanečníky ve všech tanečních formách, které neposkytuje jiná světová organizace. IDO spolupracuje s ICB (International council of ballroom dancing)¹

¹ V pravidlech International Dance Organization je uvedena spolupráce s ICB (International council of ballroom dancing), roku 2011 byl tento název změněn na World Dance and Dancesport Council.

a v roce 2004 byla přijata dohoda s IDSF AGM ². Neustále se snaží zlepšovat kvalitu pro své tanečnický, a to hlavně prostřednictvím účasti IDO porotců na vzdělávacích seminářích. Výbory jednotlivých disciplín pravidelně svolávají schůze, tak, aby bylo zajištěno, že pravidla jsou vždy aktuální a srozumitelná.

² Od roku 2011 byl název IDSF AGM změněn na Světovou federaci tanečního sportu (World DanceSport Federation)

4. TANEČNÍ STYLY CZECH DANCE ORGANIZATION A JEJICH VÝVOJ

Taneční styly v Czech Dance Organization jsou rozděleny do tří tzv. departmentů STREET A DISCO, ART a SPECIAL. Jednotlivé styly se liší především tempem a stylem hudebního podkladu. Departmenty zajišťují školení vedoucích a porotců pro své disciplíny, včetně tvorby pravidel a jejich dodržování, přezkoumávání přestupků, přerazování formací a organizaci jednotlivých tanečních soutěží.

4.1. Department STREET a DISCO

V kapitole představuji jednotlivé taneční styly spadající pod department street a disco a jejich postupný vývoj. Mezi street a disco disciplíny patří Disco Dance, Street a Disco Show IDO Hip Hop a Street dance.

4.1.1. Disco Dance

Disco vznikalo s rozvojem afroamerické hudby a diskoték, kam si lidé chodili zatancovat a pobavit se. Podle Balaše (2002, 48) „obecný název disco zahrnuje veškerou taneční hudbu od sedmdesátých let až po současnost. Hned od počátku však procházela diskotéková hudba i tanec proměnami tak, jak přicházely z různých hudebních center nové podněty.“

Významný rozvoj disco tanců se zaznamenal po odvysílání tanečních filmů jako Hříšný tanec, Pomáda a Horečka sobotní noci. Osobnosti, které se zabývaly disco styly, byl Michael Jackson, skupina ABBA a Boney M. Postupně se disco hudba přenášela do tělocvičen, kde se stala hudebním podkladem pro aerobní a gymnastické cvičení. Dle Pravidel CDO (2013) je Disco Dance charakterizované pulzujícími, rytmickými kontrakcemi a uvolněním s rytmem hudby. Pohyb paží podporuje a zdůrazňuje pohyb těla.

„Disco tance umožnily nejrůznější pohybové vyjádření od nejjednoduššího přešlapování na místě až po náročné soutěžní kreace či extatické projevy“ (Balaš, 2003,73).

Soutěže Disco Dance v Czech Dance Organization probíhají ve dvou fázích. Od září do ledna probíhá tzv. Taneční liga, kde se soutěží v sólech, duetech a malých skupinách a je vyvrcholena Mistrovstvím České Republiky. Všechny tyto disciplíny tancují na hudbu v rytmu disca (34 - 38 taktů za minutu), kterou zajišťuje pořadatel a soutěžícím není předem známá. Sóloví tanečníci a dueta tancují svou 1 minutu na parketě ve větším počtu (4 - 10 tanečníků)

a předvádí svou připravenou sestavu. Soutěžní vystoupení malých skupin (počet 3 - 7 tanečníků v jedné soutěžní jednotce) trvá od 1:30 minuty do 2:00 minut podle věkové kategorie.

Sezóna formací probíhá od března do června, kdy je zahájena regionálními koly, následují zemská kola (Čechy a Morava) a vrcholí Mistrovstvím ČR, kam se proboují jen ti nejlepší. Formace se tancují v počtu od 8 do 24 tanečníků. Pro Disco Dance jsou typické třpytivé kostýmy s flitry, třásněmi a různými aplikacemi. V této disciplíně nejsou povoleny žádné zvedané figury a kulisy.

Speciálním odvětvím je Disco Freestyle, což je pouze sólová disciplína, a je to propojení disco dance s gymnastickými a akrobatickými prvky, které se v běžném discu používat nesmí. Tanec je tedy propojen se salty, přemety a jinými skoky, při kterých dochází k přetočení přes osu těla. Tato disciplína probíhá letos na území České Republiky teprve druhým rokem, a to pouze v juniorské a dospělé kategorii.

4.1.2. Street a Disco Show

Street a Disco Show je novodobá disciplína, která vznikla před pár lety, a to spojením Disco Show a Street Show. Dle Pravidel CDO (2014) může soutěžící předvést libovolný taneční styl výhradně však z oblasti street a disco. Všechna Street a Disco Show představení by měla být postavena na myšlence, tématu nebo příběhu, což by mělo být vyjádřeno takovým tanečním pohybem, který pomůže tuto myšlenku nebo příběh pochopit.

Protože nejsou v této disciplíně přesně stanovené pravidla, zda musí obsahovat formace prvky disca i streetu, dochází k neshodám v hodnocení a častým sporům mezi tanečníky a porotci. Proto kromě plného názvu IDO Street a Disco Show, vzniklo v roce 2012 speciální národní rozdělení na pouze Street Show a zvlášť Disco Show. V této disciplíně jsou povoleny zvedací figury, akrobatické prvky, kulisy i rekvizity. Na konci sezóny formací probíhá v této disciplíně Mistrovství ČR street a disco show sóla, dua a malé skupiny.

4.1.3. IDO Hip Hop

Hip hopová kultura vznikla především v osmdesátých letech v Americe a je spojena s rapem, graffiti a break dance. Podle Dosedlové (2012, 72) „je hip hop tanec, který se objevil

na ulicích měst ve znamení sociální revolty a vychází z moderního jazzu s africkými kořeny spojený s určitou sociální vrstvou a jejím životním stylem.“

Až ve 20. století dochází k rozvoji hip hopové kultury v ČR, toto tvrzení dokazuje i Fiedler (2003), který popisuje, že v 90. let se nemluví o Street Dance, ale nazýváme tanec výrazem Hip Hop. Později, když máme více informací, zjišťujeme, že tento výraz patří celé kultuře, v níž je Street Dance její součástí. Pádem železné opony se stává dostupnou spousta kvalitního Rapu a hudba z Ameriky, která startuje lavinu zájmu po Street Dance a tančení samotném.

„Hip hopoví tanečníci sice přebírají prvky mnoha ostatních stylů, jako např. hype dance, new-jack-swing, jamming apod., ale obohacují tanec i mnoha originálními variacemi, v nichž nechybí tvůrčí prvky, jako jsou různá náhlá zastavení, výrazové vtipy, záklesky nebo rychlé a hbité pohyby“ (Balaš, 2003, 77).

Návratová a Vašek (2010) udávají, že zakládajícími skupinami hip hopové kultury v České Republice jsou Beat Up a Crazy Dancers, postupně se jednotliví členové osamostatňují a vznikají nové skupiny jako Dynamic Studio 6 a Duck Beat, kteří kolem roku 2000 ovládají tehdejší Českomoravskou taneční organizaci i mezinárodní soutěže pořádané IDO.

V Czech Dance Organization se kategorie Hip Hop postupem času měnila a hip hopové tanečnice rozdělila na dvě skupiny. Na skupinu tanečniců, kteří dbali spíše na využívání streetových technik a tanečnice, kteří preferovali přesnost pohybů, tvarů a tanec se podobal streetovému tancování jen oblečením.

Přesněji proměnu hip hop kategorie vysvětluje ve své práci Šimůnek (2012, 11).

Poukazuje to na sílu české školy, která často naráží na mezinárodních akcích kvůli přílišné „undergroundovosti“ nebo, chcete-li, až přílišnému lpění na technické preciznosti. Toto pojetí Street Dance máme my - Češi, také Slováci a Slovinci, jinak zbytek zemí tančících pod IDO (International Dance Organization), jde druhou komerční cestou, která zašla tak daleko, že Hip Hopová kultura se charakterizuje minimem projevu. Často to bývá jen oblečení a vizáž tanečniců. Jinak tanečně to nemá se streetem nic společného. Proto vznikají v CDO dva tábory. První tábor, ortodoxní underground, který se nepodřizuje IDO a nevyjíždí za hranice vůbec, nebo vyjíždí a pak ho čekají postihy ve formě napomenutí a diskvalifikací. Druhý tábor se podřizuje IDO, aby dosáhl kýženého úspěchu i za cenu ztráty streetového pojetí vlastního tanečního projevu.

Proto se dřívější Hip Hop kategorie rozdělila na IDO HIP HOP, kde tanečníci získávají možnost nominovat se na mezinárodní soutěže IDO a Street Dance.

Návratová a Vašek (2010, 87) výstižně popisují současnou situaci Hip Hopu v ČR.

V ČR tak vznikají dva dosti odlišné směry pouličního tance. Jeden se pojí s organizacemi, kde pravidla stanovují lidé, kteří streetové kultuře vlastně nerozumí. Soutěže se sice snaží dělat jako battly, ale kvalita tanečníků bývá z pohledu techniky a stylu často žalostná. Pod těmito organizacemi většinou fungují skupiny a tanečníci, kteří nemají informace o současném vývoji, neznají historii street dance, neovládají techniky. Takoví tanečníci se samozřejmě vyskytují i v druhém proudu, ale je jich mnohem méně. Druhy směr představují skupiny, které aktivně vyhledávají informace, jezdí po workshopech u nás i v zahraničí.

V kategorii Hip Hop je stejně jako v Disco Dance od září do ledna Taneční liga pro sóla, dua a malé skupiny. Dle Pravidel CDO (2013) je v disciplíně IDO HIP HOP kladen důraz na formační aspekty, velký důraz na synchronizaci, dynamiku, efekt, přechody, jednodušnost a linku a formace jsou spíše sportovně tanečního charakteru.

4.1.4. Street Dance

Pravidla CDO (2013) popisují, že ve STREET DANCE je kladen důraz na aspekty vycházející z hip hopové kultury, kvalitu a obsah zpracování choreografie na danou hudební předlohu, techniku, choreografii a formace jsou spíše taneční soutěž umělecká na rozdíl od IDO Hip Hopu. Nekladou se žádné mantinely tvorby choreografa, idea či emoce choreografie můžou výrazně přispět k vyššímu hodnocení.

Disciplína Street Dance tedy vychází ze streetových technik jako je locking, popping, hype, house, new style, krump, dancehall, break dance a electric boogie. Formace soutěžící v kategorii Street Dance nezískávají na rozdíl od IDO HIP HOP formací nominaci na mezinárodní soutěže pořádané IDO.

4.2. Department ART

Artové disciplíny využívají především klasické taneční techniky a hlavním cílem je zaujmout diváka kombinací tanečního umění, nápadu a náznaku děje. Většina artu se tancuje bez obuvi nebo v měkké taneční obuvi. V této kapitole představuji taneční disciplíny departmentu art, kterými jsou Show Dance, Modern a Contemporary Dance, Jazz Dance, Balet, Belly Dance a Folk, Ethnic a Flamenco Dance.

4.2.1. Show Dance

Show Dance je dlouholetou disciplínou CDO, kdy mohou soutěžící využít různých artových technik jako je Modern Dance, Jazz Dance a Baletu. Rock'n'roll, Standardní a Latinskoamerické tance, ve kterých se soutěží v tanečních organizacích WDSF & WDC, nesmí být použity. Choreografie Show Dance jsou založeny na myšlence nebo příběhu, který musí být zpracován tanečními pohyby tak, aby jej porotci pochopili.

Show Dance se liší od ostatních disciplín především odlišným hodnocením, kdy kromě trojdimenzionálního hodnocení přibývá show hodnota a vzniká 4D hodnocení. Přesněji popsané 3D a 4D hodnocení naleznete v kapitole 5.2. Pro tento taneční styl jsou typické velké rekvizity a kulisy, akrobatické a zvedací figury. Dříve byla tato kategorie jednou z nejvíce početných kategorií, s rozmachem nových tanečních stylů, se počet choreografií v Show Dance snižoval.

4.2.2. Modern a Contemporary Dance

Moderní tanec se zrodil na počátku 20. století, kdy už tanečníci měli dost striktních pravidel baletu a baletní obuvi a chtěli prosadit více volnosti s důrazem na emoce, pocity a nálady. V Modern Dance je základem taneční podlaha a pohyby spojené s ní. Je to taneční styl odpoutávající se od všeho klasického, tancuje se nejčastěji bez bot a oblečení je více odhalené.

Kröschlová (1975, 7) popisuje, že moderní tanec „nesmí být zaměřený úzce technicky, jak je tomu u klasického baletu, ale musí dát adeptům navíc to, co klasická technika nemá, totiž uvědomělé procítění všech složek pohybového výrazu, tj. cítění tvaru, prostoru, rytmu a dynamiky.“

Novinářka Bedinghaus (2014) popisuje jednoznačně rozdíl mezi klasickým baletem a moderním tancem.

Jedním z typických prvků moderního tance na rozdíl od baletu je úmyslné použití gravitace. Zatímco u klasického baletu tanečníci usilují o lehký a vzdušný projev nohou, moderní tanečníci používají svou tělesnou váhu ke zlepšení pohybu. Tento typ tanečníka odmítá klasický baletní vzpřímený postoj a vypnuté tělo, často používají prvky záměrného spadnutí na podlahu.

Zakladatelka Martha Graham je považovaná za jednu z předních průkopnic amerického moderního tance ve snaze vyjádřit vášně, hněv a zanícení lidské bytosti. Martha Graham vynalezla specifický styl pohybu a vytvořila novou taneční techniku podobnou klasickému baletu, ale s četnými odlišnostmi. Zaměřila se na základní lidské pohyby, hlavně smršťování a uvolňování.

Moderní tanec využívá mnoho technik, mezi nejznámější zakladatele patří Lester Horton, José Limón, Glen Tetley, Alvin Ailey a Isador Duncan. V Czech Dance Organization vznikla disciplína Modern Dance při jejím vzniku roku 2007 a tancuje se sólově, v duetech, malých skupinách a formacích.

4.2.3. Jazz Dance

Jazz Dance je taneční styl 19. století afroamerického původu. Warta (2006) udává, že jazzový tanec vznikl spojením americké kultury a hudební a pohybové tradici afrických otroků. Jazzový tanec byl dlouho zaměňován se stepem, hlavně z důvodu podobného hudebního podkladu. V jazzu neexistují žádná omezení pro kreativitu, a proto se i nadále řadí mezi nejoblíbenější taneční formy.

Pravidla CDO (2013) rozdělují Jazz Dance do čtyř kategorií. Původní jazz – tanec zahrnuje Two-step nebo Cakewalk, Grizzly Bear, Bunny Hug, Turkey Trot a Texas Tommy, One-step, Lindy Hop, Charleston a Black Bottom apod. Dále Musical comedy neboli scénický či divadelní jazz – charakter představení je postaven na muzikálu, kupletu apod. Současný jazz – může se tancovat v mnoha různých stylech a tempech hudby, jako je africký, orientální, španělský, kovbojský apod. Mohou se zde využít nové, moderní, současné trendy v pojetí jazzového tance. Lyrical jazz – je odvozen od slova „Lyrical“ a právě textem nebo slovy písně

jsou tanečníci inspirováni a text potom určuje obsah choreografie, odpovídající pohybové vyjádření a výraz.

Pravidla CDO (2013, 29) popisují Jazz Dance jako tanec s důrazem na emotivnost projevu.

Tento taneční styl je postaven zpravidla na populární vokální nebo i pouze instrumentální skladbě většinou pomalého nebo volnějšího tempa. Zpravidla se také jedná o emotivní text nebo hudbu, ve které se řeší pocity, úvahy, myšlenky, nálady, problémy, láska, vztahy apod. Typickým znakem je velká emotivnost projevu, velký prožitek, výrazná gesta a mimika obličeje. Vodítkem pro stavění jazzových představení by měla být jazzová hudba nebo alespoň hudba s prvky jazzové hudby.

V jazzu CDO se nejvíce hodnotí právě technické provedení pohybů, na rozdíl od moderny, kde se hodnotí spíše uvolněnost pohybů, výraz v obličeji, převedení emocí v tanci na diváka/ porotce. V Czech Dance Organization jsou v Jazz Dance povinné dvě základní techniky, a to Jazz work, kam se zahrnuje izolace, časté použití ohnutých kolen s mírným předklonem, chodidla jako celku, paralelního a vtočeného postavení chodidel a kolen a typické jazzové držení rukou, „Jazz arms“, luskání, nášlapy, podupy, vytleskávání rytmu, twistované pohyby. Stejně jako všechny ostatní artové disciplíny se tančí sólově, v duetech, malých skupinách a formacích.

4.2.4. Balet

Tanec s bohatou historií a vývojem. Rey ve své knize (1947, 151) popisuje, že „kořeny dnešního jevištního tance, baletu, musíme hledat v mumrajích, maškarádách, interludiích a slavnostech 14. a 15. století.“

Dle Dosedlové (2012, 65) „bylo snahou tanečních mistrů, skladatelů či dirigentů, předchůdců dnešních choreografů a režisérů, spojit jevištní tanec s dějem.“

Rey (1947) popisoval, že baletní představení dříve tancovali pouze muži, včetně ženských rolí a taneční výkon byl brzděn velkými kostýmy a maskami. Až Jean-Georges Noverre představil balet jako obraz vášní a zvyků a odstraňuje masky, paruky, velké kostýmy a tím tanec odlehčuje.

Balet je jediný druh tance, který má přesně popsané jednotlivé pozice rukou, nohou, skoků a piruet. Klasický balet je ze všech baletních stylů nejvíce formální, protože se přesně drží tradiční baletní techniky. Klasický balet je uznávaným tanečním stylem pro jeho vlastnosti a možnosti přesného popsání techniky. Typickým znakem jsou vytočené pozice nohou, velký rozsah dolních končetin, ladné, plynulé a přesné pohyby.

Baletní choreografie v CDO mohou mít i moderní pojetí, ale nesmí být použit Jazz Dance, Modern Dance a Lyrical. Tento taneční styl se provádí v měkké obuvi, jako jsou baletní piškoty nebo na tzv. „špičkovky“, které mají pouze ženy a v CDO jsou v dětské věkové kategorii zakázány.

4.2.5. Belly Dance

Tento druh tance se v České Republice nejčastěji nazývá břišní nebo orientální tance. Podle Štěpánkové (n.d.) je to tanec vytvořený pro ženy s ohledem na jejich proporce, kdy základem je pohyb boků a ramen doprovázený třesením a chvěním.

Historie těchto tanců je bohatá od různých oslavných tanců, uctívání bohů, tance pro královské dvory až po zábavu z třepavých a uvolňujících pohybů. Kostýmy pro tuto disciplínu jsou specifické a ozdobené různými druhy penízků, které při pohybu vytváří zvuk a doplňují tak muziku. Často jsou tvořeny širokými kalhoty nebo sukněmi, kde kolem boků jsou zmíněné penízky a podprsenkou.

Belly Dance je v Pravidly CDO (2013) rozdělen na:

- Belly Dance / Oriental: Orientální tanec je založen na klasickém stylu Raks Sharki a zahrnuje nebo se může skládat z prvků orientálních folklórních tanců a stylů.
- Show Belly Dance / Oriental Show: choreografie s povinnými show prvky může obsahovat jakékoli formy tance, avšak originální techniky Belly Dance musí převažovat. Je dovoleno používat rekvizity (nože, šavle, vějíře, Isis křídla, dva závoje...) a jakýkoli typ kostýmu.
- Orient Folk Belly Dance: orientální folklórní tanec odráží národní rysy, tradice, zvyky, hudbu, kostým a historii lidské společnosti žijící na konkrétním místě, oblasti nebo zemi. Je to kulturní majetek všech lidí daného teritoria. Folklórní tance musí být předvedeny za použití hudby konkrétního národa, který reprezentují, v odpovídajícím

kostýmu a musí obsahovat charakteristické pohyby, chování a náměty daného specifického folkového žánru.

Belly Dance má své speciální soutěže a přehlídky. V CDO je tato disciplína krátce okolo dvou let a počet soutěžních jednotek je stále nízký.

4.2.6. Folk, Ethnic a Flamenco

Pojem folklor vznikl spojením slov folk a alore. Poprvé se s tímto pojmem setkáváme v 19. stoletím, jako název jednoho článku v časopise. Folklórní a etnický tanec odráží život, tradice a historii lidské společnosti žijící v konkrétní oblasti nebo zemi.

„Lidový tanec je umělecký, realistický odraz ze života lidu. Lidé skrze něj zábavnou formou vyjadřovali a vyjadřují zcela nenásilně a přirozeně své životní situace, národní povahu a tradice. Dochází zde zároveň k vyváženému spojení umělecké složky hudební, pohybové i výtvarné.“ (Anonymous, 2009)

Do této disciplíny patří např.: Slovanské folklorní tance, (Polka, Mazurka, Gopak, Rejdovák, Verbunk, Kalinka...) Flamenco, Bulharské, Maďarské, Řecké tance, Sirtaki, Polynesian, Tarantella, American Indian, Highand Fling, Japanese Candle Dance, Hindu, African a další

4.3. Department SPECIAL

Department special využívá převážně technik latinskoamerických tanců, charakterizující se speciálním oděvem, obuví a hudbou a odvětví mažorettek. Kapitola představuje taneční disciplíny Latino Show, Special Couple Dance, Show Couple Mix a Pompom Dance.

4.3.1. Latino Show

Největšího rozmachu dosáhly latinskoamerické tance v 20. stoletím, kdy nejdříve vzniká tango, rumba, samba, později mambo, cha-cha-cha, calypso a samba. V osmdesátých letech však byly latinskoamerické tance ovlivněny vlnou jazzu. Balaš (2003, 29) popsal, že „ termín

latin dance je všeobecné označení pro latinskou taneční hudbu od tanga, přes brazilské a kubánské styly až po současnost.“

Latinskoamerické tance se tančí v páru a základem jsou uvolněné a pružné nohy, pohyb těla a zejména hrudníku doprovázený přirozenými pohyby rukou. V disciplíně CDO Latino Show není podmínkou tanec v páru, ale musí být využita technika Latino tanců IDO jako Salsa, Bachata, Merengue, Mambo a Tango Argentino.

V této disciplíně jsou povolené rekvizity a možnost různého druhu kostýmu, který zdůrazňuje pohyby těla.

4.3.2. Special Couple Dance

Special Couple Dance popisují Pravidla CDO (2013, 36) jako „taneční styl nebo techniku speciálních párových tanců.“

Jedná se o choreografie speciálních párových tanců. Soutěžící mohou předvést jakýkoliv taneční styl či taneční techniku speciálních párových tanců IDO, jako např. Salsa, Merengue, Jitterbug, Disco Fox, Bugg, Bachata, Argentine Tango, American Mambo (Polka - pouze v kategorii mini a děti). Práce s prostorem, hudebně využitě pohybové zpracování, celková image choreografie jsou posuzovány jako celek. Párové držení musí v celé choreografii dominovat. Nesmí být použity techniky LAT ani STT tanců (Waltz, Valčík, Tango, Quickstep, Slowfox, Samba, Chacha, Rumba, Jive, Paso Doble). Ve věkové kategorii děti jsou zvedané figury zakázány.

4.3.3. Show Couple Mix

V této disciplíně je možné tančit všechny techniky párových tanců (včetně Latinsko - amerických a Standardních tanců), tanečníci však tyto techniky mohou prezentovat pouze individuálně, tedy bez držení v páru. V této disciplíně se doporučuje obuv na podpatku.

4.3.4. Pompom Dance

Pompom Dance je druh mažoretkového tancování, využívající dva kusy pom pomů - třasných různých materiálů a barvy. Tato disciplína je v CDO velice krátce, jako

doplňková kategorie, a to hlavně z toho důvodu, že mažoretky mají své organizace a soutěže nominující své členy na Mistrovství Evropy a Světa. Zakladatel je Jiří Necid, který poprvé v roce 1994 organizoval soutěž v Hranicích, na které využil zkušeností z festivalů dechové hudby s mažoretkovým doprovodem a dal základ prvním pravidlům, které propracovával v návaznosti na vývoj mažoretkového hnutí v České republice. Mažoretkovým sportem se v České Republice zabývá Občanské sdružení Mažorettek. V Evropě jsou to pak dvě mezinárodní asociace - EMA (Evropan Majorettes Association) se sídlem v Zagrebu a IMA (International Majorettesport Association) se sídlem v Opole, PL.

Jiří Necid položil základ k rozšíření soutěžních disciplín, nejen podle druhů náčiní (hůlka, pom pom, mix), ale obohatil mažoretkový sport o sóloformace (sóla, dua-tria, miniformace) a dále pro diváky o líbivou disciplínu SHOW Majorettes.

Mažoretkový sport přebírá choreografické a hudební ztvárnění z tanečního sportu, moderní gymnastiky, aerobiku, akrobatického rokenrolu. Soutěžící v disciplíně Pompom Dance v CDO může předvést libovolný taneční styl, jako je Disco Dance, Hip Hop, Modern Dance, Jazz Dance, Aerobic, Latino techniky a podobně. Tanečníci mohou pro zvýšení atraktivity použít ve svém vystoupení i gymnastické prvky.

4.4. Tap Dance

Tap Dance se vyvíjel od 19. století, ale největšího rozmachu dosáhl až později. V České Republice nejčastěji nazýváme step, tanec rychlého tempa, kdy je rytmus vyklepáván nohama. V Americe je step jedním ze základních tanců, které se děti učí od mala spolu s ostatními moderními tanci, aby se naučily správnému rytmu.

Návratová a Vašek (2010, 46) popisují step jako „ taneční formu, která vykryštovala z předchozích lidových forem, převážně podupových, které se s přistěhovalci z celého světa dostaly do Ameriky.“

„Filmoví umělci vytvořili skvělý standart výkonnosti a tím zařadili step mezi ostatní pohybové a taneční umění“ (Balaš, 2003, 56).

Balaš (2003) také tvrdí, že se postupně vytvořil dokonalý styl stepu, který využívá pohybu a moderních tanečních disciplín jako klasický, jazzový tanec a akrobacii.

Při stepu se využívá speciální stepařské obuvi vybavené kovovými kohoutky, které v kontaktu s tvrdou taneční podlahou vytváří zvuk slyšitelný i přes hudební podklad. Stepařské boty jsou k dispozici v několika různých stylech, kdy základním dělením jsou boty bez podpatku anebo s ním.

V Czech Dance Organization se pořádá pro tuto disciplínu speciální Mistrovství ČR, které není součástí taneční sezóny ostatních formací. Toto mistrovství se koná většinou na konci školního roku, kde se soutěží v sólech, duetech, malých skupinách i formacích a ti nejlepší získávají nominaci na Mistrovství Evropy a Světa v Tap Dance.

5. SOUTĚŽE CZECH DANCE ORGANIZATION

Soutěže Czech Dance Organization jsou rozdělené do dvou fází. První je sezóna sól, duet a malých skupin Disco Dance a Hip Hopu, která probíhá od začátku školního rok a vrcholí Mistrovstvím ČR a vyhlášením vítězů extraligy. Soutěže probíhají ve sportovních halách po celé České Republice a jednotliví tanečníci jsou rozdělení do výkonnostních tříd D, C, B a A. Výkonnostní třída D je pro začátečníky a výkonnostně slabší. K probojování do vyšší výkonnostní třídy stačí nasbírat pravidly stanovený počet bodů. Prvních 30 extraligových tanečníků (výkonnostní třída A) v žebříčku se účastní přímého Mistrovství ČR, ostatní spolu s výkonnostní třídou B se účastní kvalifikačních kol. Ti nejlepší získají nominaci na Mistrovství Evropy a Světa.

Po sezóně sól, duet a malých skupin je zahájena sezóna formací, tančící se v počtu 8 až 24 tanečníků. Každý taneční styl má svá pravidla, jaký druh hudebního žánru smí použít, zda mohou být využity akrobatické prvky, zvedací figury, kulisy, délka formací, jaké tempo hudby je povoleno a co vše je doporučeno. Přesto dochází na soutěži k porušování těchto pravidel a jsou řešeny napomenutím až diskvalifikací. Součástí Tanečního tour formací jsou i velké produkce neboli school production, kde tancuje až 60 tanečníků napříč věkovými kategoriemi a prezentují tak celou svou taneční školu nebo skupinu.

Formace jsou tvořeny třemi výkonnostními kategoriemi - Choreografie rekreačního tance pro začínající kluby, kteří trénují pouze jeden krát týdně. Účastnit se mohou členové i nečlenové CDO jako mateřské školky a rekreační kluby. Další třídou je 2. liga, v níž nelze získat nominaci na mezinárodní soutěže a je určena pro pokročilejší tanečníky. Nevyšší Mistrovská extraliga je určena pro tanečníky extraligových tříd sól, duet a malých skupin, kteří usilují o účast na mezinárodních soutěžích a bojují o titul Mistrů Evropy a Světa. Porota má právo po regionálních kolech přeradit formace do vyšší či nižší ligy, když uznají, že zařazení není adekvátní výkonu členů formace.

Každá formace se musí kvalifikovat regionálním kolem, ze kterého postupují na zemské kolo a jen 9 formací z Čech a 6 formací z Moravy z každé kategorie získávají nominaci na Mistrovství ČR.

5.1. Věkové kategorie

Czech Dance Organization rozděluje tanečnický do 6 věkových skupin. Nejmladší soutěžící jsou v kategorii MINI do 8 let. Podle pravidel IDO je však povolený pouze věk do 7 let, takže mezinárodních soutěží se mohou účastnit pouze děti, které dovršily v daném kalendářním roce nejvíce 7 let. Kultura některých světových zemí je proti soutěžení v tak nízkém věku a účast na mezinárodních soutěžích zakazuje. Téměř mezi jediné propagátory této kategorie patří Slovensko a Česko. Kategorii DĚTI tvoří tanečníci od 8 do 11 let, a je zde důležitý hlavně vhodný výběr kostýmů a hudby, tak aby oblečení odpovídalo věku dětské kategorie. Dětská věková kategorie nesmí používat černou koženou látku, toto pravidlo však mnoho klubů nedodržuje a je důvodem pro napomenutí nebo diskvalifikaci. Dalšími kategoriemi jsou JUNIOŘI - soutěžící od 11 do 15 let a DOSPĚLÍ od 16 let výše. Pro velký zájem starších tanečnicků vznikla nedávno kategorie DOSPĚLÍ 2 pro osoby starší 31 let. Je vypsána pouze pro určité taneční styly a většinou v této formaci tančí rodiče dětí a trenéři. Poslední kategorií je SENIOR nad 50 let například u disciplíny Belly Dance a Folk, Ethnic a Flamenco.

Kvůli problémům při přerazování formací se roku 2013 změnila pravidla ve věkových skupinách a v jednotlivých formacích mohou soutěžit tanečníci, kteří jsou až o 4 roky mladší a jeden rok starší než věková kategorie určuje. Platí však, že formace musí obsahovat 50% „čistého věku“ (rozdělení výše) a pak může mít až 50% toho odlišného, avšak starších o 1 rok může být max. 5 tanečnicků (například juniorskou formaci v počtu 24 tanečnicků může tancovat 6 tanečnicků ve věku 9 let, jeden 10 letý, patnáct tanečnicků „ čistého věku“ v našem případě od 11 do 15 let a dva 16 ti letí)

5.2. Hodnocení

Soutěže CDO jsou hodnocené trojdimenzionálním systémem hodnocení spolu s křížky. Křížek uděluje každý porotce těm soutěžním jednotkám, které doporučuje k postupu do dalšího kola v návaznosti na nejvyšší bodové hodnocení. K upřesnění se používá zkratka TCI - posuzování techniky, choreografie a image. Body za techniku získává soutěžící například za náročnost prvků, akrobatické skoky a jejich provedení, estetiku pohybu, propnutí nártu, počet piruet a jakým způsobem jsou provedené, jaké techniky tanečnick využívá, apod. V části choreografie se hodnotí především udržení tvarů, jak je sestava poskládaná, hudba, náročnost choreografie, jak tanečníci pracují s parketem. Image pak zahrnuje výraz tanečnicka, originalitu

kostýmu, jak se tanečník prezentuje na parketě. Ve finále se používá trojdimenzionální systém hodnocení kombinovaný se Skating systémem (Obrázek č. 1). Podle počtu soutěžících se určuje známka od 1 do 6 (při 6 členném finále), kdy 1 je nejlepší známka.

V některých tanečních stylech se používá čtyřdimenzionálního hodnocení, kdy kromě TCI přibývá hodnota S neboli Show. Je to například u disciplín Show Dance, Street a Disco Show a Show Couple Mix. Pravidla CDO (2013) vysvětlují show hodnotu jako takovou, která vypovídá o tom, jak je taneční číslo divácky zajímavé, zábavné, jak pobavilo publikum, jak velká je to podívaná, dále zahrnuje originalitu a úroveň spojení myšlenky, hudby, tance, choreografie, kostýmu a použitých rekvizit v tanečním čísle.

Dle Pravidel CDO (2013, 8) se „neveřejné hodnocení nesmí zveřejnit před ukončením dané disciplíny (tím se rozumí vyhlášení výsledků dané disciplíny), vyjma dílčího hodnocení nepostupujících z předchozího kola.“

Dílčí protokoly ze všech kol včetně finále by měly být k nahlédnutí další den po ukončení soutěže. Dříve bylo hodnocení v CDO veřejné, kdy po posledním startovním čísle dané kategorie zvedala porota známky. Posledních pár let je však hodnocení neveřejné, kdy porotci známky zapisují do hodnotících listů a odevzdávají po skončení kategorie sčítateli. Známky jsou pak při vyhlásování přečteny a vytisknuty všem finálovým soutěžním jednotkám.

Název akce:		DD, Freestyle: MISTROVSTVÍ ČR - Přímý postup - PROPOZICE č. 2																	
Datum konání:		26. leden 2014																	
Místo konání:		SH Spartak, Manželů Curieových 1112, 674 01 Třebíč																	
Vedoucí soutěže:		Nováček David																	
Dobový dozor:		Klasová Dana																	
Dílčí protokol finále - rozšířený																			
DISCO DANCE - SÓLA		Počet SJ: 6																	
ADULTS		Pohlaví: Ženy																	
A		Oblast: Nerozlišeno																	
Jednotka	Taneční kolektiv	Por. A	Por. B	Por. D	Por. E	Por. F	Por. G	Por. H		1-1	1-2	1-3	1-4	1-5	1-6	1-7	Součty	Pořadí	Body v soutěži
	TK AKCENT Ostrava - Sokol	1	1	1	1	1	1	1		7/7							21	1	300
	TK AKCENT Ostrava - Sokol	4	4	2	2	2	4	2			4/8						21	2	280
	TK AKCENT Ostrava - Sokol	5	3	3	3	3	6	5				4/12					21	3	260
	TK AKCENT Ostrava - Sokol	2	2	4	6	4	5	4			2/4	2/4	5/16				21	4	240
	TS RYTMUS Olomouc	3	5	5	4	6	2	3			1/2	3/8	4/12				21	5	220
	TŠ HUBENÝ Prostějov	6	6	6	5	5	3	6				1/3	1/3	3/13	7/37		21	6	200
Postupový klíč: 24, 12, 6																			
SČ: NEČAS Petr																			

Obrázek 1. Dílčí protokol- Skating systém

6. VÝZKUM

6.1. Cíle a úkoly práce

CÍL PRÁCE

Cílem práce je zhodnotit současný pohled na tanec v rámci České taneční organizace (Czech Dance Organization) z pohledů trenérů této organizace a posoudit, zda je role tance v rámci CDO vnímána jako více kulturní či sportovní aktivita.

DÍLČÍ CÍLE

1. Zjistit názory trenérů na roli tance v rámci soutěží pořádaných CDO, zda je role tance vnímána více jako sportovní nebo kulturní aktivita.
2. Prozkoumat rozdílnost názorů trenérů na roli tance v CDO z pohledu různých tanečních stylů.
3. Zjistit zda zkušenost trenérů má vliv na názory na roli tance v CDO, zda tanec vnímají více jako sportovní nebo kulturní aktivitu.
4. Porovnat názory trenérů CDO na náročnost jednotlivých tanečních stylů vzhledem k fyzickému výkonu, technice a výrazu.

6.2. Výzkumné otázky

1. Jak se liší pohledy trenérů na roli tance v CDO v rámci různých tanečních stylů, zda roli tance vnímají více jako sportovní nebo kulturní aktivitu?
2. Který taneční styl považují trenéři CDO z hlediska fyzického výkonu za nejnáročnější?
3. Jak důležitou roli v tanci hrají podle trenérů CDO jednotlivé složky tance - technická zdatnost a výraz v tanečním stylu?
4. Jak se liší názory mezi začínajícími a zkušenými trenéry na soutěže pořádané CDO, kdo je vnímá spíše jako kulturní představení, sportovní soutěže nebo obě oblasti dohromady?
5. Jaká sportovní disciplína je podle trenérů CDO nejbližší tanci a z jakého důvodu?

7. METODIKA

7.1. Výzkumný vzorek

Osloveno bylo přes 40 trenérů z různých tanečních skupin a škol z celé České republiky, kteří jsou členové Czech Dance Organization. Trenéři byli vybíráni na základě tanečního stylu, který trénují, věku a pohlaví. Respondentům byl emailovou poštou a za pomoci sociálních sítí rozeslán odkaz na online anketu spolu s informací, o jakém tématu dotazník je, k čemu odpovědi poslouží a že vyplnění dotazníku je dobrovolné a anonymní. Návratnost ankety byla poměrně nízká a odpovědělo pouze 10 mužů a 10 žen ve věku od 15 let výše.

7.2. Výzkumné metody

Ke sběru informací jsem použila mnou vytvořenou anketu, „soustavu předem připravených a pečlivě formulovaných otázek, které jsou promyšleně seřazeny a na které dotazovaná osoba (respondent) odpovídá písemně“ (Chrásky, 2007, 164). Anketa je tvořena z 13 ti uzavřených a otevřených otázek. Podle Chrásky (2007) vytváří respondent u otevřených otázek odpověď sám a u uzavřených položek manipuluje s navrženými odpověďmi, jako seřazování nebo vybírání na škále hodnot. Jednotlivé otázky poskytovaly informace o pohlaví, věku, tanečním stylu, názoru na Czech Dance Organization a zkušenostech trenérů včetně jejich názorů na tanec vzhledem ke sportovnímu a kulturnímu odvětví.

Anketa byla vytvořena na internetovém portálu VYPLNTO.CZ, který napomáhá realizovat online výzkumy a zároveň umožňuje grafické znázornění výsledků, závislostí a souhrn odpovědí. Z důvodu nedostačujících možností zpracování informací na tomto portále, jsem některé výsledky vyhodnocovala v Excelu.

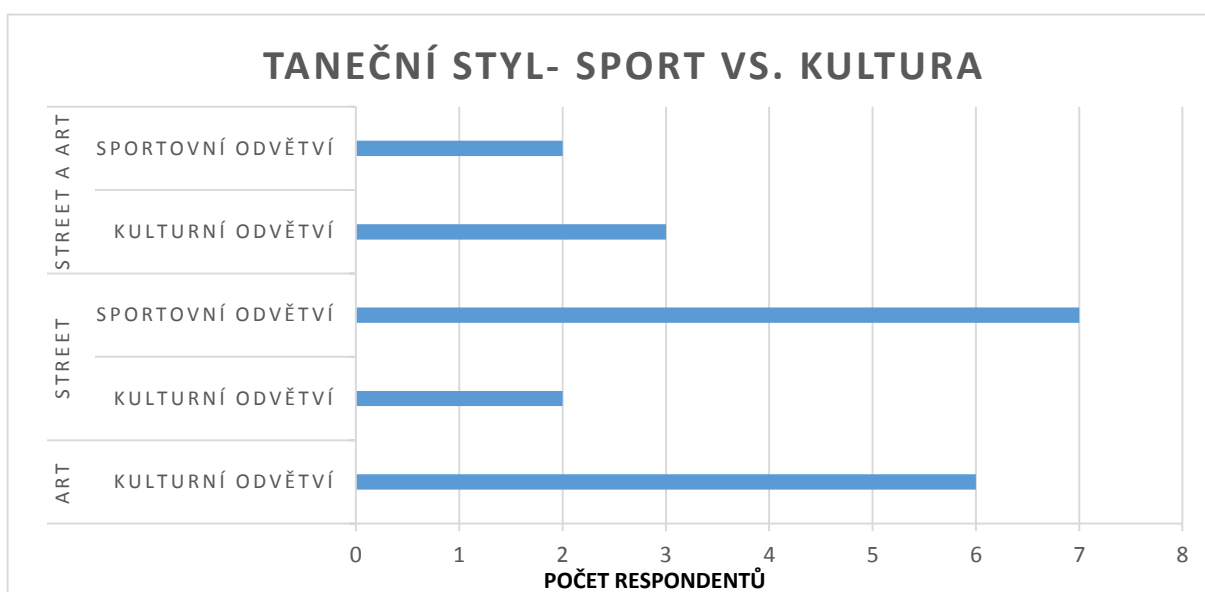
8. VÝSLEDKY A DISKUZE

V této kapitole vyhodnocuji svůj výzkum na téma, jakou roli hraje tanec v Czech Dance Organization. Popisují jak je trenéry CDO brán tanec v této organizaci, zda ho řadí spíše ke sportu nebo ke kultuře, jaké složky tance jsou pro ně důležité a jakému sportu je tanec nejvíce podobný.

8.1. Výsledky a diskuze k výzkumné otázce č. 1

V této podkapitole se zabývám otázkou, jak se liší pohledy trenérů na roli tance v CDO v rámci různých tanečních stylů, zda roli tance vnímají více jako sportovní nebo kulturní aktivitu. Mým úkolem bylo zjistit, zda má taneční styl jednotlivých dotazovaných choreografů CDO vliv na to, jestli tanec berou spíše jako kulturní nebo sportovní aktivitu. K přehlednějšímu vyjádření jsem si jednotlivé disciplíny rozdělila podle pravidel CDO na disciplíny streetové a artové. Protože se mnoho trenérů věnuje např. dvěma streetovým a okrajově jedné artové, zvolila jsem pro takové případy název street&art. Disciplíny Special, kam patří Special Couple, Latino Show, Pompom Dance a Show Couple Mix jsem zařadila v tomto výzkumu do složky artové, se kterou mají více společných prvků než se streetovou.

Hodnoty jsou popsány pomocí sloupcového grafu (Obrázek 2.), ze dvou položených otázek z ankety, a to jaký taneční styl(y) respondenti trénují, které jsem převedla na street a art disciplíny a zda ho považují spíše za sportovní nebo kulturní odvětví.

Obrázek 2. Grafické znázornění tanečního stylu a názorů na kulturní a sportovní odvětví.

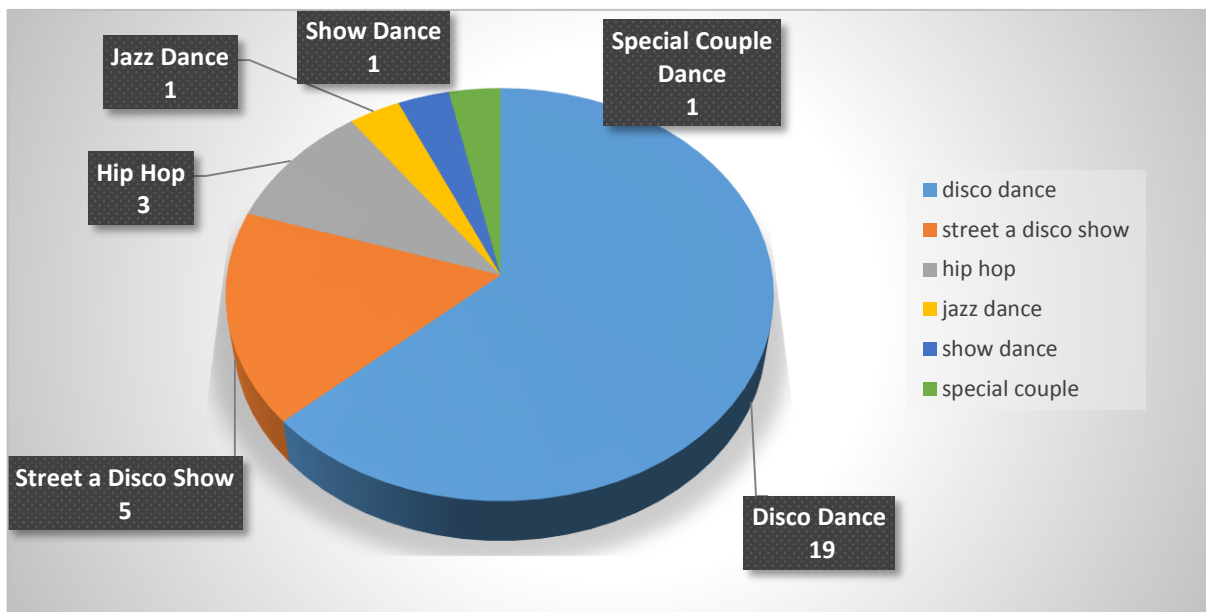
Z tohoto grafu lze zjistit, že všech 6 respondentů trénující artové disciplíny se přikládají na stranu kulturního odvětví. Slovo art znamená v překladu umění a i tyto disciplíny jsou právě založeny nejvíce na estetice a výrazu. U streetových disciplín se už odpovědi lišily, ale i přesto většina respondentů (přesněji 7) se přiklání ke sportovnímu odvětví a 2 ke kultuře. Osoby věnující se streetovým i artovým disciplínám dohromady odpovídaly rovnoměrně, kdy 3 osoby považují tanec, který trénují za spíše kulturní a 2 za sportovní.

V konečné fázi tedy můžu říct, že taneční styl má vliv na to, jak choreografové tanec v Czech Dance Organization vidí, zda ho berou spíše jako kulturní nebo sportovní. Z celkového počtu 20 testovaných respondentů je tanec brán spíše jako kulturní, jak odpovědělo 11 respondentů.

8.2. Výsledek a diskuze k výzkumné otázce č. 2

Protože se v tomto výzkumu zabývám porovnáváním jednotlivých tanečních stylů Czech Dance Organization a jejich spjatost s kulturním a sportovním odvětvím, pokládala jsem respondentům otázku, kde museli vybrat z nabídky všech tanečních stylů CDO alespoň jeden, který je podle nich z hlediska fyzického výkonu nejnáročnější a svou náročností je tak nejbliže výkonu sportovců. Velká část veřejnosti tvrdí, že tanec fyzicky náročný není, a proto do sportu nepatří.

Výsledky znázorňuje graf (Obrázek 3.), kde je jednoznačně vidět, že z hlediska fyzického výkonu je nejnáročnější Disco Dance s počtem 19 hlasů, dále Street a Disco Show 5 krát a Hip Hop 3 krát, z čehož vyplývá, že právě streetové disciplíny jsou fyzicky nejnáročnější.

Obrázek 3. Který taneční styl CDO je fyzicky nejnáročnější?

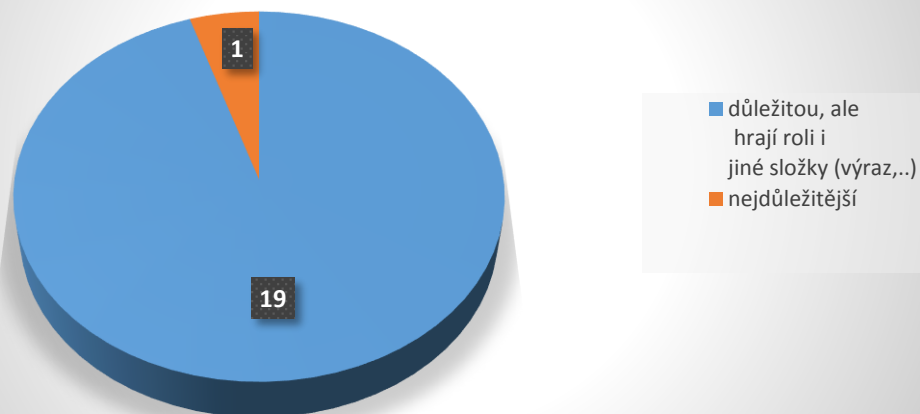
8.3. Výsledky a diskuze k výzkumné otázce č. 3

Tato podkapitola se zabývá otázkou, jak důležitou roli hrají podle trenérů CDO jednotlivé složky tance - technická zdatnost a výraz v tanečním stylu, který trénují. V tanci patří k nejdůležitějším složkám technická zdatnost a výraz, a proto jsem ve svém výzkumu zjišťovala, jakou složku považují trenéři CDO za prioritní, a která se pro ně stává méně podstatná.

Technická zdatnost není jen součástí hodnocení tanečních disciplín, ale i mnoha ostatních sportů jako gymnastiky, sportovního aerobiku, sportovního tance, krasobruslení, ale i například akrobatického lyžování.

Výsledky lze vidět v grafu (Obrázek 5), kde modrá barva znázorňuje počet respondentů, kteří zodpověděli, že technická zdatnost je důležitá, ale hrají roli i jiné složky (výraz,..). Takto odpovědělo 19 respondentů (95% dotazovaných). Pouze jediná osoba se přiklání k odpovědi, že technická zdatnost je nejdůležitější.

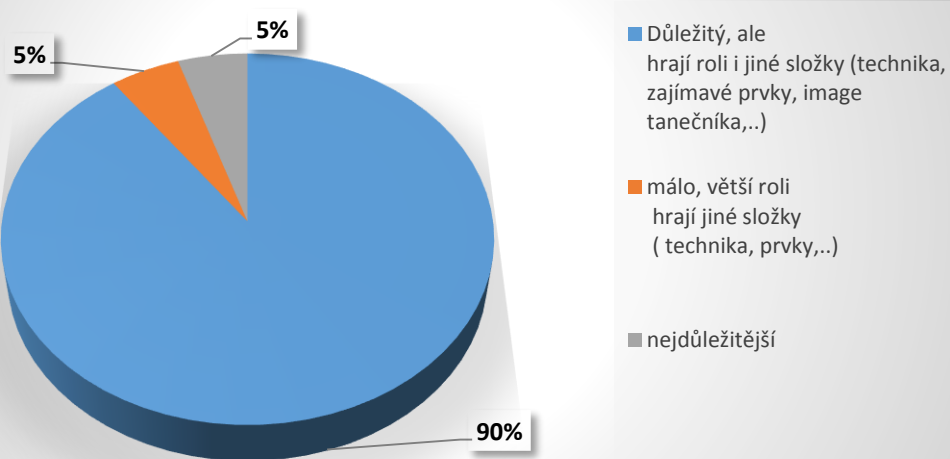
Jakou roli hraje technická zdatnost?

Obrázek 5. Jakou roli hraje technická zdatnost?

Za pomoci výrazu přenáší tanečník divákovi své pocity, emoce a děj. Podle Reye (1947) není tanec pouhým vnějším napodobováním, nýbrž představováním a znázorňováním duševních zážitků obecnstvu. Z grafického znázornění (Obrázek 6), jak odpovídali respondenti na podstatnost výrazu v tanci, je zřejmé, že pro většinu respondentů je výraz sice důležitý, ale hrají roli i jiné složky, 5% ho považuje za málo důležitý a 5% za nejdůležitější.

Jak důležitý je v tanci výraz?

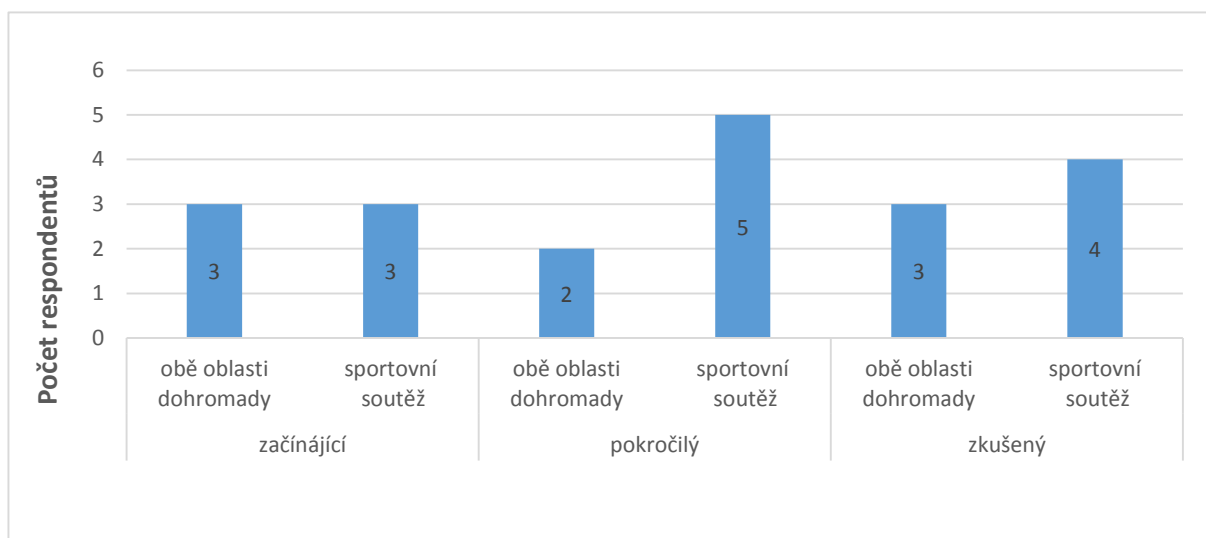
Obrázek 6. Jak důležitý je v tanci výraz?

8.4. Výsledek a diskuze k výzkumné otázce č. 4

Tato výzkumná otázka pojednává o rozdílnosti v názorech mezi začínajícími a zkušenějšími trenéry na soutěže pořádané Czech Dance Organization, jestli ji berou spíše jako sportovní soutěž nebo kulturní představení.

Zkušenosti trenérů jsem posuzovala podle počtu let věnující se trénování. Pro zjednodušené porovnání jsem si rozdělila trenéry do 3 skupin. Trenéry, kteří tvoří choreografie od 1 do 5 let, jsem nazvala skupinou začínajících, od 6 do 10 let pokročilých a od 11 let výše jako trenéry zkušené.

Graficky znázorněná data (Obrázek 7.) definují, jak odpovídaly jednotlivé skupiny trenérů. Zatímco u začínajících byly názory vyrovnané mezi sportovní soutěží a oběma oblastmi, u pokročilých a zkušených trenérů odpovídalo více respondentů, že taneční akce pořádané CDO jsou spíše sportovními soutěžemi. Celkově se tedy 12 respondentů ze všech oslovených přiklání ke sportovním soutěžím. Zajímavostí je, že ani jeden dotazovaný trenér neoznačil z nabízených možností odpověď kulturní akce.

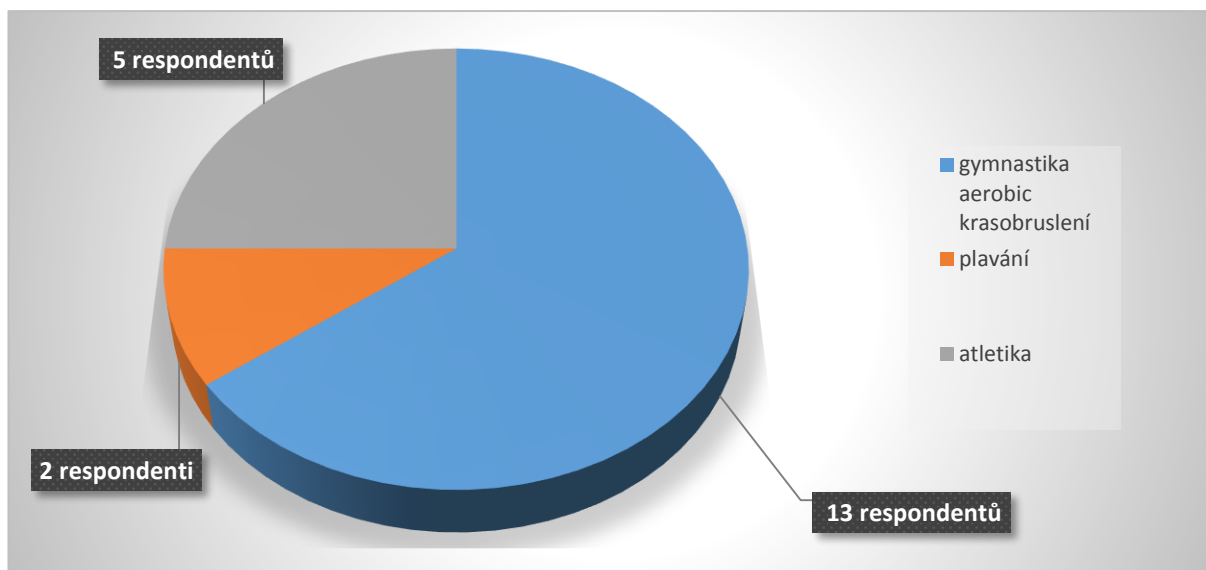

Obrázek 7. Náhled trenérů CDO podle zkušeností na soutěže pořádané CDO.

8.5. Výsledky a diskuze k výzkumné otázce č. 5

I když spadá tanec Czech Dance Organization pod kulturní činnost, zabývám se v této části výzkumu otázkou, jaká sportovní disciplína je podle choreografů tanci nejbližší a z jakého důvodu. Nejčastěji respondenti přirovnávali tanec ke třem oblastem - oblast spojená s pohybem

na hudbu (gymnastika, aerobic, krasobruslení), oblast plavání a atletiky (běh, vytrvalost).(Obrázek 8.)

Obrázek 8. Sportovní disciplína nejvíce podobná tanci.

Ke gymnastice, aerobicu a krasobruslení přirovnávalo tanec 13 respondentů. Tyto sporty podle dotazovaných obsahují prvky tance, jsou technicky stejně náročné a je u nich zapotřebí kloubní flexibilita. Někteří kladou důraz spíše na fyzickou zdatnost jedince- sílu a odrazové schopnosti. Základní společnou vlastností tance a těchto sportů je právě propojení pohybu s hudbou, koordinace pohybů, rovnováha a maximální soustředění.

Na podobnosti tance s plaváním se shodly dvě osoby, a to z toho důvodu, že tanečník se přizpůsobuje hudbě a parketu, tak jako plavec vodnímu prostředí.

K atletickým disciplínám se přiklání 5 respondentů. Nejvíce ke sprintu, vytrvalostnímu běhu a běhu s překážkami podle toho, zda se jedná o tanec sólový nebo ve formaci. Popisují tanec jako činnost rychlostně vytrvalostního charakteru, kdy se mění tempo podle hudební předlohy. Mezi další důvody uvádí, že při tanci dochází k podání maximálního výkonu v krátkém časovém intervalu a při dlouhých baletních představeních nebo celodenních soutěžích přichází vyplavení kyseliny mléčné a tím tuhnutí svalstva jako u běžeckých disciplín.

9. ZÁVĚRY

Cílem výzkumu bylo zjistit, zda dotazování trenéři v Czech Dance Organization vnímají tanec v této organizaci jako kulturní nebo sportovní aktivitu. Z vlastnoručně vytvořené ankety bylo mým úkolem ověřit si, zda je nějaká závislost mezi tím, jak trenéři CDO tanec chápou a jejich věkem, trenérskou zkušeností a tanečním stylem, který trénují. Výsledky jsem zpracovávala v 5 výzkumných otázkách, kde jsem se zabývala hlavně fyzickou náročností tance, důležitými složkami tance, pohledy trenérů na soutěže CDO a porovnáním tance a sportovních disciplín. Po vyhodnocení ankety se potvrdilo, že taneční styl má vliv na to, zda trenéři CDO berou tanec jako sportovní nebo jako kulturní aktivitu. Závislost mezi trenérskou zkušeností a názory na tanec se nepotvrdila, většina spíše reagovala na způsob, jakým jsou soutěže CDO pořádány a do jaké oblasti jejich organizování, zda sportovní nebo kulturní, spíše zapadají. Z odpovědí z mé ankety jsem zjistila, že někteří trenéři CDO uznávají úpadek taneční složky v některých tanečních stylech CDO. I když taneční styl, kteří trenéři trénují, považuje velká část respondentů jako kulturní aktivitu, na otázku, jak berou tanec v CDO, odpovídali jednoznačně, že je to spíše sportovní soutěž. Respondenti popisují, že z některých tanečních stylů se význam tance zcela ztratil a podobají se spíše náročným sportům. Na závěr bych tedy shrnula, že i když tanec velkým dílem zasahuje do umění právě výrazem tanečnicka, krásou pohybu a ostatních složek, tak svou fyzickou náročností je srovnatelný se sportovními disciplínami.

10. SOUHRN

Bakalářská práce se zabývá současnou rolí tance v Czech Dance Organization, zda je tanec v této organizaci chápán jako kulturní či sportovní aktivita. První teoretická část seznamuje čtenáře s tancem a jeho historickým vývojem od prvních zmínek až po současnost. Práce rovněž obsahuje kapitoly věnované názorům, proč někteří lidé berou tanec jako sportovní nebo kulturní aktivitu a čím je tanec se sportem či kulturou spojený. Teoretická část také zmiňuje všechny taneční organizace v České republice zabývající se artovými a streetovými disciplínami, které pořádají soutěže na podobné bázi jako Czech Dance Organization. Za nejzajímavější kapitolu této práce považuji představení všech tanečních stylů, které zaštiťuje CDO, jejich vývoj, pravidla a zajímavosti. Poslední kapitola je pak věnovaná soutěžím pořádaných Czech Dance Organization, kde představuji nejen rozdělení výkonnostních tříd, organizování soutěží během roku, zisk nominací na MČR, ale zabývám se i jednotlivými věkovými skupinami a systémem hodnocení.

Cílem druhé, praktické, části bylo vyhodnotit, jak je tanec vnímán trenéry Czech Dance Organization, zda jim tanec v této organizaci připadá jako sportovní nebo kulturní aktivita. Informace jsem zjišťovala pomocí vlastnoručně vytvořené ankety, která byla zaslána trenérům Czech Dance Organization, různého věku, pohlaví, tanečního stylu, který trénují. Výzkum se zabývá nejen rolí tance v CDO, ale rovněž, které složky tance jsou považovány za prioritní a srovnání tance s podobnými sportovními disciplínami. Z výsledků výzkumu vyplývá, že tanec je zahrnován spíše do kulturní oblasti, jak odpověděla větší část dotazovaných, ale pod vedením Czech Dance Organization se umělecká složka téměř vytrácí a výkonem i organizací soutěží se podobá spíše sportovní aktivitě.

11. SUMMARY

The bachelor thesis deals with the current role of dance in Czech Dance Organization, if dancing in this organization is taken more as a cultural or a sport activity. The first theoretical part introduces dance to a reader, its historical progress since it was firstly mentioned until now. The thesis contains also chapters devoted to attitudes of people, why they perceive dance as a cultural or a sport activity and how dancing is connected to sport or culture. The theoretical part also mentions all dancing organizations in the Czech Republic dealing with art and street disciplines that organize similar competitions as within Czech Dance Organization. The most interesting part of my thesis is an introduction of all dancing styles of CDO, their development, rules and other interesting features. The final chapter is devoted to competitions hold by Czech Dance Organization that represent sport performance classes, organizing competitions during the year, nominations for the czech championships, different age categories and the common evaluating system.

The aim of the second practical part was to analyze how the role of dance is understood by trainers in Czech Dance Organization, whether they consider dancing within this organization as a cultural or a sport activity. The results are based on answers in the self-constructed questionnaire that was sent to trainers in Czech Dance Organization of different age, sex and dancing style they train. The survey deals with the role of dance in Czech Dance Organization, which elements of dancing are priority and it compares dance with similar sport activities. The results of this survey show that dancing belongs more to a cultural field (according to the major part of responders), but under the leadership of Czech Dance Organization the artistic element is disappearing and dance is more a sport based on peak performance and organization of competitions.

12. REFERENČNÍ SEZNAM

Anonymous. (2009). *Historie tance*. Retrieved 5. 3. 2014 from the World Wide Web: <http://www.tanecnimagazin.cz/2009/02/06/historie-tance/>

Balaš, R. (2003). *Tanec 20. století*. Olomouc: Nakladatelství HANEX.

Bedinghaus, T. (2014). *What Is Modern Dance?*. Retrieved 22. 2. 2014 from the World Wide Web: http://dance.about.com/od/solodancestyles/p/Modern_Dance.htm

Czech Dance Organization. (2013). *Soutěžní a technická pravidla*. Retrieved 20. 12. 2013 from the World Wide Web: http://czechdance.org/images/dokumenty/hlasovani_131110_055_PR_SaTP_2014.pdf

Czech Dance Organization. (2013). *Stanovy CDO*. Retrieved 20. 12. 2013 from the World Wide Web: http://czechdance.org/index.php?option=com_content&view=article&id=197:stanovy-cdo&catid=73:legislativa-cdo&Itemid=99

Dosedlová, J. (2012). *Terapie tancem*. Praha: Grada Publishing.

Evropská charta sportu. (1992). Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky.

Fiedler, M. (2003). *Hip hop forever*. Olomouc: HANEX

Frömel, K. (2002). *Kompendium psaní a publikování v kinantropologii*. Olomouc: Univerzita Palackého.

Chráska, M. (2007). *Metody pedagogického výzkumu*. Praha: Grada Publishing.

Jebavá, J. (1998). *Kapitoly z dějin tance a možnosti terapie*. Praha: Karolinum.

Jeřábková, J. (1979). *Taneční příprava*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

Kacrová, M. (2008). *Tanec: projev života a umění*. Brno: Masarykova univerzita.

Kröschlová, J. (1975). *Nauka o pohybu*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

Kröschlová, J. (1964). *Výrazový tanec*. Praha: Orbis.

Kurková, L. (1987). *Tanec a hudba*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

Müldner, J. (1923). *Moderní tance*. Praha: Josef Müldner.

Návratová, J., & Vašek, R. (2010). *Tanec v České republice*. Praha: Institut umění - Divadelní ústav.

Odstrčil, P. (2004). *Sportovní tanec*. Praha: Grada Publishing.

Rey, J. (1947). *Jak se dívat na tanec*. Praha: Nakladatelství Vyšehrad.

Siblík, E. (1937). *Tanec mimo nás i v nás*. Praha: Nakladatelství Václav Petr.

Svaz učitelů tance. (2007). *Stanovy SUT ČR*. Retrieved 10. 12. 2013 from the World Wide Web: <http://www.sut.cz/stanovy/>

Šimůnek, A. (2012). *Psychologické aspekty Street Dance*. Olomouc: Univerzita Palackého.

Štěpánková, K. (n.d.). *Historie orientálního tance*. Retrieved 19.2. 2014 from the World Wide Web: <http://www.bellydance.cz/tance/>

Warta, T. (2006). *History of Jazz Dance*. Retrieved 13.4. 2014 from the World Wide Web: http://dance.lovetoknow.com/History_of_Jazz_Dance

13. PŘÍLOHY

Anketa, která byla zaslána trenérům Czech Dance Organization.

Dobrý den,

Jmenuji se Aneta Kynčlová a jsem studentkou Fakulty tělesné kultury v Olomouci. Dotazník je součástí mé bakalářské práce na téma „Současná role tance v Czech Dance Organization“, ve které se zabývám otázkou, zda je v současné situaci tanec v této organizaci spíše sportovní disciplínou nebo kulturním zážitkem. Chtěla bych Vás tedy požádat o pár minut k vyplnění tohoto dotazníku, který je anonymní a dobrovolný.

Za Váš čas při vyplňování předem děkuji.

Anketa:

1. Pohlaví

- Muž
- Žena

2. Věk

- 15-20 let
- 21-30 let
- 31-45 let
- 45 let a více

3. Jaký taneční styl(y) trénujete?

.....

4. Jak dlouho tvoříte choreografie?

.....

5. Považujete taneční styl, který trénujete, za sportovní nebo více kulturní oblast?

- Spíše kulturní oblast
- Spíše sportovní oblast

6. Jak důležitý je pro Vás v tanci výraz?

- Nejdůležitější
- Důležitý, ale hrají roli i jiné složky (technika, zajímavé prvky, image tanečníka,..)
- Málo důležitý, větší roli hrají jiné složky (technika, zajímavé prvky, image tanečníka,..)
- Není důležitý

7. Je pro Vás tanec fyzický výkon?

1 nejméně < 5 nejvíce

1 2 3 4 5

8. Jakou roli hraje technická zdatnost?

- Nejdůležitější
- Důležitou, ale hrají roli i jiné složky (výraz, zajímavé prvky, image..)
- Malou, větší roli hrají jiné složky (výraz, zajímavé prvky, image..)
- Není důležitá

9. Považujete akce CDO za kulturní představení nebo spíše sportovní soutěž?

- Spíše sportovní soutěž
- Spíše kulturní představení
- Obě oblasti dohromady

10. Co byste změnili na soutěžích pořádaných CDO?

.....

11. Který taneční styl v CDO je z hlediska fyzického výkonu nejnáročnější?

- Hip hop
- Jazz dance
- Modern Dance
- Disco Dance
- Show Dance
- Belly Dance
- Balet
- Street a Disco Show
- Special couple (Latino show, Salsa, Disco hustle,...)
- Folk, Ethnic a Flamenco

- Tap Dance

12. K jaké sportovní disciplíně byste tanec přirovnali?

.....

13. A z jakého důvodu?

.....